

Міністерство освіти і науки України
Луцький національний технічний університет

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА РОЗВИТОК ВЛАСНОГО БІЗНЕСУ

Методичні вказівки до виконання практичної та самостійної роботи
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань
05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка»
освітньої програми «Економіка» денної та заочної форм навчання

Луцьк 2025

УДК 330.3 (07)
О-641

Електронна копія друкованого видання передана для внесення в репозитарій ЛНТУ

Директор бібліотеки _____ Н.П. Поліщук

Рекомендовано до видання вченою радою факультету бізнесу та права ЛНТУ, протокол № від «_____» _____ 2025 року.

Голова вченої ради факультету бізнесу та права _____ Л.Л. Ковальська

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри економіки ЛНТУ, протокол № від «_____» 2025 року.

Завідувач кафедри економіки _____ О.М. Шубалий

Укладачі: _____ П.М. Косінський, доктор філософії, доцент кафедри економіки ЛНТУ

Укладачі: _____ Гордійчук А.І. кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки ЛНТУ

Рецензент: _____ І.В. Шубала, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки ЛНТУ

Відповідальний за випуск: _____ О. М. Шубалий, доктор економічних наук, професор кафедри економіки ЛНТУ

Організація та розвиток власного бізнесу : методичні вказівки до виконання практичної та самостійної роботи для здобувачів

О-641 першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» освітньої програми «Економіка» денної та заочної форм навчання/ уклад. П.М. Косінський, А.І. Гордійчук Луцьк : ЛНТУ, 2025.57 с.

Методичне видання складене відповідно до діючої програми курсу дисципліни «Організація та розвиток власного бізнесу». Видання містить комплекс практичних завдань й завдань для самостійного вивчення матеріалу.

© П.М. Косінський, А.І. Гордійчук 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	4
I. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	5
II. ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ	
III. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	7
IV. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ	24
V. ТЕМИ РЕФЕРАТІВ	
VI. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ НА ІСПИТ	37
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	39

ВСТУП

Дані методичні вказівки до виконання практичної та самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» освітньої програми «Економіка» денної та заочної форм навчання допоможуть у вивченні теоретичної й практичної складової курсу дисципліни «Організація та розвиток власного бізнесу».

Після вивчення теоретичної і практичної складової дисципліни «Організація та розвиток власного бізнесу» у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані професійні компетентності, що складаються з відповідних знань та вмінь.

Студенту необхідно знати:

- роль та значення підприємницької діяльності для розвитку суспільного виробництва;
- особливості здійснення підприємницької діяльності в Україні та за її межами;
- законодавчу базу, що регулює розвиток підприємництва в Україні;
- значення провідних напрямів та професій у підприємницькій діяльності;
- механізм створення власної справи, методику складання бізнес-плану й аналіз діяльності підприємств.

Студент повинний вміти:

- організувати власну справу;
- здійснювати підготовку засновницьких документів
- розробляти бізнес-план;
- налагоджувати зв'язки з установами, що забезпечують функціонування підприємств;
- на стереотипному рівні використовувати набуті знання в практичній організаційно-економічній діяльності.

I. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовний модуль 1. Теоретичні засади створення власного бізнесу.

Тема 1. Бізнес (підприємництво) та господарська діяльність

Мета: знати основні функції та складові підприємництва, характерні ознаки підприємницької діяльності, вміти: розрізняти моделі бізнесу.

Питання для обговорення:

1. Бізнес та його історичний розвиток.
2. Соціально-економічні функції та складові підприємництва.
3. Моделі та види бізнесу.
4. «Зелений» бізнес і соціальне підприємництво як напрями формування нової парадигми господарювання в умовах сталого розвитку.
5. Підприємництво як вид господарської діяльності.
6. Конкуренція як фактор розвитку власного бізнесу.

Тема 2. Державна регуляторна політика

Мета: виділити соціально-економічні проблеми, які не може вирішити ринкова економіка і що потребують необхідності втручання держави в економіку; визначити основні принципи та засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності.

Питання для обговорення:

1. Мотивація державного втручання в економіку.
2. Регулювання: поняття та класифікації.
3. Поняття та основні засади регуляторної політики.
4. Зміст та основні поняття М-тесту.
5. Основні функції Державної регуляторної служби України.
6. Основні засади контролю (нагляду) у сфері господарської діяльності.
7. Ліцензування.

Тема 3. Суб'єктивно-психологічні та етичні проблеми бізнесу

Мета: визначити важливі для психологічного портрета підприємця якості; зробити відповідні висновки про те, що собою являє філософія бізнесу; розрізняти групи підприємців, які знаходяться на спрощеній системі оподаткування, умови сплати єдиного податку.

Питання для обговорення:

1. Підприємець як суб'єкт господарської діяльності.
2. Суб'єктивно-психологічні аспекти підприємництва.
3. Мотиваційна природа підприємництва.
4. Філософські та релігійні основи бізнесу.
5. Малий та середній бізнес.
6. Особливі групи підприємців.

Тема 4. Економічні та правові засади підприємництва

Мета: навчитись працювати з нормативно-правовими актами, що регулюють різні сфери підприємницької діяльності, визначити сучасні проблеми підприємництва в Україні й причини їх виникнення, також, сформулювати своє бачення даних проблем, згрупувати їх та запропонувати власні шляхи їх вирішення.

Питання для обговорення:

1. Правове регулювання підприємницької діяльності.
2. Економічне забезпечення підприємницької діяльності.
3. Сучасні проблеми підприємництва в Україні.
4. Перспективи розвитку правових і економічних механізмів підтримки екологічно відповідального бізнесу.

Тема 5 . Створення бізнесу

Мета: вивчити умови створення та діяльності бізнесу, врахувати соціальні аспекти впливу держави на суспільство.

Питання для обговорення:

1. Пошук ідеї бізнесу та умови його створення.
2. Створення початкового капіталу у бізнесі та його використання.
3. Легалізація бізнесу.

Тема 6. Форми організації бізнесу

Мета: узагальнення процесів організації бізнесу, використання правових засад створення бізнесу узагальнення функції підприємства.

Питання для обговорення:

1. Підприємство як основа архітектури бізнесу.
2. Об'єднання підприємств та господарські товариства.
3. Організаційно-правові форми бізнесу.

Змістовний модуль 2. Практичні основи організації та створення власного бізнесу.

Тема 7. Реєстрація підприємницької діяльності

Мета: вміти здійснювати організаційно-підготовчі заходи для реєстрації підприємницької діяльності.

Питання для обговорення:

1. Етапи та складові підприємницької діяльності.
2. Організаційно-підготовчі заходи і реєстрація.
3. Державна реєстрація суб'єктів підприємництва.
4. Післяреєстраційне оформлення суб'єкта підприємницької діяльності.

Тема 8. Бізнес-планування

Мета: навчитись складати бізнес-план та здійснювати фінансове планування бізнесу та прогнозування.

Питання для обговорення:

1. Загальні засади планування підприємницької діяльності.
2. Мета та основні складові бізнес-плану.
3. Фінансове планування і прогнозування.
4. Економічна інформація та ділове адміністрування.

Тема 9. Створення та розвиток стартапів

Мета: визначити, що являє собою «інноваційне підприємство» й на яких принципах воно базується, чим обумовлена необхідність його формування та які існують види інноваційного підприємництва; виявити функції сучасної інфраструктури бізнесу, а також навчитись принципів створення та розвитку стартапів.

Питання для обговорення:

1. Поняття та зміст стартапу.
2. Створення та супровід стартапів.
3. Бізнес-ангели та венчурний капітал.
4. Значення інноваційних підприємств.
5. Інноваційна політика.
6. Інфраструктура бізнесу.

Тема 10. Зовнішньоекономічна діяльність в бізнесі

Мета: вивчити принципи здійснення документообігу у ЗЕД, навчитись укладати зовнішньоекономічні договори та страхувати зовнішньоекономічні ризики.

Питання для обговорення:

1. Теоретичні засади підприємництва у зовнішньоекономічній сфері.
2. Залучення іноземного капіталу.
3. Державне регулювання ЗЕД.
4. Митна практика у ЗЕД.
5. Документообіг у ЗЕД.
6. Договори у ЗЕД.
7. Інкотермс.
8. Страхування бізнесу у ЗЕД.

Тема 11. Економічна безпека та управління ризиками в бізнесі

Мета: навчитись проводити оцінку ризиків підприємницької діяльності та вміти забезпечувати безпеку підприємництва.

Питання для обговорення:

1. Консалтинг у підприємницькій діяльності.
2. Оцінка ризиків підприємницької діяльності.
3. Страхування від втрат у бізнесі.
4. Страхування комерційних ризиків.

5. Підприємницька діяльність в умовах кризи.
6. Забезпечення безпеки підприємництва.

Тема 12. Особливості організації та розвитку бізнесу в окремих секторах економіки

Мета: дослідити особливості та порівняти умови створення й розвитку власного бізнесу врахувавши специфіку деяких галузей економіки.

Питання для обговорення:

1. Організація та ведення бізнесу в галузі торгівлі.
2. Організація агробізнесу.
3. Готельний та ресторанний бізнес.
4. Особливості створення та ведення бізнесу у контексті розвитку «зеленого» туризму.
5. Організація бізнесу в біржовій діяльності.
6. Галузева специфіка впровадження принципів «зеленої» економіки: проблеми,можливості та інституційне забезпечення з урахуванням міжнародного досвіду.

11. ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Практичне заняття 1. Бізнес (підприємництво) та господарська діяльність

Завдання 1.

Проведіть аналіз історичного розвитку бізнесу, виокремте ключові періоди та фактори, що впливали на його становлення. Порівняйте моделі підприємництва в різних історичних епохах та їх вплив на економічний розвиток.

Завдання 2.

Розгляньте соціально-економічні функції підприємництва. Виокремте та поясніть роль бізнесу в сучасному суспільстві, зокрема його внесок у розвиток економіки, створення робочих місць, соціальну відповідальність тощо.

Завдання 3.

Класифікуйте види бізнесу та визначте основні характеристики кожного типу. Надайте приклади успішних підприємств для кожної моделі бізнесу та визначте чинники, що сприяють їх успіху.

Завдання 4.

Розгляньте основні аспекти підприємництва як господарської діяльності. Придумайте бізнес-ідею власного підприємницького проекту. Проаналізуйте та розвитку підприємства, враховуючи аспекти стратегічного управління, маркетингу, фінансів та управління персоналом.

Завдання 5.

Молодий підприємець планує створити бізнес, пов'язаний із виробництвом багаторазових екологічних торбинок із переробленої тканини. Частину прибутку він планує спрямовувати на підтримку місцевих екологічних ініціатив та працевлаштовувати соціально вразливі групи населення:

- Поясніть, у чому проявляється екологічна та соціальна спрямованість даного проекту;
- Запропонуйте два можливі джерела фінансування такого бізнесу.

Практичне заняття 2. Державна регуляторна політика

Завдання 1.

Наведіть конкретні приклади ситуацій, коли держава може виявити активність у сфері господарської діяльності та чим це зумовлено.

Завдання 2.

Розгляньте основні засади регуляторної політики та поясніть їхню роль у

забезпеченні стабільності та розвитку економіки. Наведіть приклади конкретних заходів, які можуть бути вжиті для реалізації цих засад.

Завдання 3.

Систематизуйте та розкрийте основні функції Державної регуляторної служби України. Поясніть, як ці функції сприяють реалізації регуляторної політики.

Завдання 4.

Наведіть приклади ситуацій, коли ефективний контроль може запобігти негативним наслідкам для економіки.

Завдання 5.

Назвіть сфери господарської діяльності, де ліцензування має вирішальне значення, та обґрунтуйте необхідність цього інструменту регулювання.

Практичне заняття 3. Суб'єктивно-психологічні та етичні проблеми бізнесу

Завдання 1.

Проведіть аналіз психологічних характеристик успішного підприємця. Визначте основні якості, які допомагають в успішному управлінні бізнесом та прийнятті рішень.

Завдання 2.

Розгляньте внутрішні й зовнішні мотиви, які підштовхують людину до ведення власного бізнесу. Визначте, як мотивація впливає на стійкість і успішність підприємницької діяльності.

Завдання 3.

Розгляньте переваги й виклики, з якими стикаються малі і середні підприємства. Проаналізуйте фактори, які сприяють або ускладнюють розвиток малих та середніх бізнесів.

Завдання 4.

Визначте, як різноманітність суб'єктів господарювання впливає на економічний ландшафт.

Практичне заняття 4. Економічні та правові засади підприємництва

Завдання 1.

Ознайомтесь із основними нормативно-правовими актами, що регулюють підприємницьку діяльність в Україні. Визначте ключові аспекти правового середовища для підприємців, а також те які норми можуть впливати на їхню діяльність.

Завдання 2.

Розгляньте економічні аспекти підприємницької діяльності: фінансове планування, управління ризиками, фінансовий контроль. Складіть ефективний фінансовий план для власного підприємства і визначте стратегії економічного забезпечення.

Завдання 3.

Проведіть аналіз актуальних проблем, з якими стикаються підприємці в Україні. Визначте можливі шляхи вирішення цих проблем, а також надайте рекомендації для покращення підприємницької сфери в державі.

Завдання 4.

Запропонуйте (розробіть) план заходів для підвищення юридичної захищеності власного бізнесу у майбутньому.

Практичне заняття 5. Створення бізнесу

Завдання 1.

Оберіть певну галузь діяльності, яка вас найбільше цікавить, й розробіть концепцію свого власного бізнесу. Задача включає вивчення ринку, конкурентів й визначення умов для створення успішного підприємства.

Завдання 2

Розробіть фінансовий план для свого майбутнього бізнесу, визначте джерела початкового капіталу і подумайте, як ефективно використовувати ці кошти в перший рік діяльності.

Завдання 3

Розробіть (запропонуйте) стратегію взаємодії з громадськістю й споживачами свого бізнесу. Приділіть особливу увагу розробці рекламних кампаній, стратегії залучення клієнтів, а також методів вирішення можливих конфліктних ситуацій.

Завдання 4

Підприємець планує відкрити невелике виробництво крафтових сирів. Для реалізації бізнес-ідеї необхідно придбати обладнання, орендувати приміщення та закупити сировину. Загальна потреба у фінансових ресурсах становить 800 тис. грн. Підприємець має власні заощадження у розмірі 300 тис. грн і розглядає можливість залучення банківського кредиту або інвестора:

1) Визначте можливі джерела формування початкового капіталу для даного бізнесу;

2) Поясніть переваги та недоліки використання банківського кредиту та інвестиційного капіталу;

3) Запропонуйте оптимальну структуру фінансування бізнесу.

Практичне заняття 6. Форми організації бізнесу

Завдання 1.

Порівняйте концепції малого, середнього та великого підприємства. Визначте характеристику кожного типу підприємства і вибір оптимальної форми для конкретного бізнесу.

Завдання 2.

Вивчіть і порівняйте організаційно-правові форми бізнесу: фізична особа-підприємець, товариство з обмеженою відповідальністю, акціонерне товариство та інші. Завдання включає визначення переваг і недоліків кожної форми, а також вибір найбільш оптимальної для конкретного бізнесу.

Завдання 3.

Проведіть аналіз ризиків й прибутковості обраної організаційно-правової форми бізнесу, яким плануєте займатись. Оцініть потенційні ризики й визначте стратегії для їхнього управління.

Практичне заняття 7. Реєстрація підприємницької діяльності

Завдання 1.

Підготуйте список організаційно-підготовчих заходів, необхідних для створення власного бізнесу, а також проведіть аналіз їх впливу на подальшу реєстрацію.

Завдання 2.

Розробіть план дій для оформлення подальших аспектів підприємницької діяльності після успішної реєстрації, включаючи відкриття банківського рахунку, виготовлення печатки, організацію обліку тощо.

Завдання 3.

Проаналізуйте юридичні аспекти, пов'язані із реєстрацією підприємницької діяльності, включаючи правові обмеження та відповідальність підприємця.

Практичне заняття 8. Бізнес-планування

Завдання 1.

Оберіть конкретну галузь бізнесу і розробіть бізнес-план для свого проекту, включаючи визначення мети, місії, цілей, стратегії й тактики.

Завдання 2.

Вивчіть різні джерела економічної інформації, зокрема такі як ринкові дослідження, статистика й аналітичні звіти, а також визначте як саме можна

використовувати цю інформацію для прийняття стратегічних рішень у бізнес-плані.

Завдання 3.

Сформуйте (запропонуйте) систему контролю й оновлення бізнес-плану, враховуючи зміни в економічному середовищі, а також внутрішні зміни в компанії.

Практичне заняття 9. Створення та розвиток стартапів

Завдання 1.

Здійсніть аналіз відомих прикладів стартапу. Визначте, що робить ці стартапи успішними та інноваційними.

Завдання 2.

Підготуйте презентацію свого стартапу для бізнес-ангелів чи венчурних інвесторів. Висвітліть основні аспекти ідеї, покажіть потенційну прибутковість, а також переконайте інвесторів у цілеспрямованості свого проєкту.

Завдання 3.

Ідентифікуйте потенційні ризики свого стартапу і розробіть стратегії для їх управління та мінімізації. Проаналізуйте можливі варіанти страхування й планування кризових ситуацій.

Завдання 4.

Дослідіть інфраструктуру, доступну для стартапів у своєму регіоні або визначте, як можна поліпшити існуючу інфраструктуру для підтримки інноваційних підприємств.

Завдання 5.

Група студентів розробила мобільний додаток для оптимізації використання електроенергії в домогосподарствах. Додаток дозволяє відстежувати рівень енергоспоживання, пропонує рекомендації щодо економії електроенергії та інтегрується із системами «розумного дому». Для масштабування проєкту розробники планують створити стартап і залучити венчурні інвестиції.

Поясніть роль бізнес-ангелів та венчурного капіталу у розвитку даного стартапу. Охарактеризуйте можливі джерела його фінансування.

Практичне заняття 10. Зовнішньоекономічна діяльність в бізнесі

Завдання 1.

Проведіть аналіз міжнародного ринку й визначте можливості для зовнішньоекономічної діяльності певного підприємства. Оберіть стратегічний напрямок й визначте переваги та ризики такого вибору.

Завдання 2.

Оберіть (запропонуйте) стратегію оптимізації митних витрат для підприємства, що здійснює зовнішньоекономічну діяльність. Вивчіть і проаналізуйте процедури та законодавство, пов'язане із митними операціями.

Завдання 3.

Розгляньте випадки укладення міжнародних договорів для зовнішньоекономічних операцій й правильне використання термінів Інкотермс для регулювання відповідальності та розподілу витрат між сторонами.

Завдання 4.

Сформуйте (запропонуйте) стратегії страхування для міжнародних операцій підприємства. Виберіть оптимальні види страхування та розробіть конкретний план дій у разі страхового випадку.

Практичне заняття 11. Економічна безпека та управління ризиками в бізнесі

Завдання 1.

Проведіть аналіз бізнес-процесів конкретного підприємства й розробіть рекомендації щодо їх оптимізації та вдосконалення. Визначте слабкі сторони й можливості для підвищення конкурентоспроможності.

Завдання 2

Вивчіть виробничі й економічні процеси певного підприємства, а також визначте можливі ризики. Побудуйте матрицю ризиків та визначення стратегій їх управління.

Завдання 3.

Визначте види страхування, які можуть бути застосовані до конкретного бізнесу, а також запропонуйте план страхування від потенційних ризиків.

Завдання 4.

Розгляньте можливі сценарії економічної кризи й визначте оптимальні стратегії для управління підприємством в умовах нестабільності. Розробіть систему заходів для забезпечення безпеки підприємницької діяльності, включаючи фізичну, фінансову та інформаційну безпеку.

Практичне заняття 12. Особливості організації та розвитку бізнесу в окремих сферах діяльності

Завдання 1.

Уважно вивчіть ринок торгівлі, оберіть конкретний товар чи послугу, а також розробіть план для створення та ведення магазину чи торгової точки. Врахуйте особливості логістики, асортименту і маркетингових стратегій.

Завдання 2.

Опишіть процедуру створення власного бізнесу в аграрній сфері, попередньо вибравши конкретну галузь (наприклад, сільське господарство, виноробство тощо), планування виробництва й маркетингові стратегії.

Завдання 3.

Розробіть бізнес-план для готельного чи ресторанного бізнесу. При цьому, особливу увагу зверніть на вибір локації, розробку меню (для ресторанного бізнесу), а також стратегії обслуговування клієнтів.

Завдання 4.

Сформуйте стратегію для участі в біржових операціях. Для цього здійсніть аналіз ринку, вибір інструментів й розробку плану торгівлі.

Завдання 5.

Підприємство аграрного сектору планує перейти на екологічно орієнтовану модель господарювання. Для цього передбачається впровадження органічного землеробства, використання біодобрив, зменшення застосування хімічних засобів захисту рослин та встановлення сонячних панелей для забезпечення енергопотреб господарства.

Визначте основні принципи «зеленої» економіки, які реалізуються у даному проекті. Оцініть можливі економічні та екологічні переваги переходу до органічного виробництва. Запропонуйте інституційні механізми державної підтримки таких ініціатив.

111. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Бізнес (підприємництво) та господарська діяльність

Повторення теоретичного матеріалу

1. Бізнес - це системно організований процес, цілісна діяльність, зміст якої виходить за рамки окремої, нехай навіть самої успішної комерційної операції (тобто, це не окрема угода чи ряд угод). Результатом бізнесу має бути одержання прибутку. Загалом дослідники розрізняють два етапи розвитку бізнесу: передумови бізнесу і власне бізнес.

2. Підприємництво - один з важливих факторів соціально-економічного прогресу. Його основні функції: інноваційна, організаційна, ресурсна мобілізація ресурсів (матеріальних, фінансових, трудових, інформаційних), стимулююча.

3. Модель бізнесу - концептуальний опис способу створення вартості, - економічної (виручка, прибуток), соціальної (імідж) тощо. Процес створення моделі бізнесу є складовою частиною стратегії бізнесу. Прикладами моделей бізнесу є: франчайзинг, прямий продаж, бізнес до бізнесу, бізнес до споживача, Freemium, Adware, G2B, B2G. В системі бізнесу виділяють підприємницький, споживчий, трудовий та державний бізнес.

4. Зелений» бізнес - бізнес, що дотримується принципів екологічної збалансованості у своїй діяльності, прагне до використання відновлюваних ресурсів і намагається мінімізувати негативний вплив своєї діяльності на довкілля.

5. Сутність підприємництва акумулюється у впливі ініціативної, новаторської, самостійної діяльності. Разом із тим підприємництво - це не будь-яка господарська діяльність, а особливий вид діяльності, і ця особливість характеризується такими відчутними ознаками, як: самостійність, ініціативна творча діяльність, систематична діяльність, ризиковість.

6. Конкуренція є необхідним елементом сучасного бізнес-середовища, адже стимулює підприємства до впровадження інновацій, покращення якості продукції (послуг), а також зниження цін, сприяючи загальному підвищенню їх ефективності.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення поняттям: бізнес; підприємництво; господарська діяльність; модель бізнесу; прибуток надлишковий продукт; діяльність.

2. Назвіть етапи розвитку бізнесу та коротко охарактеризуйте їх.

3. Назвіть ознаки бізнесу.

4. Чи може суспільство споживати стільки, скільки хоче?

5. Висловіть власну думку стосовно того, чи був

бізнес в докапіталістичній економіці і тоталітарному соціалізмі?

6. Що є економічною основою підприємництва?

7. Розкрийте суть приватної власності як економічної основи бізнесу.
8. Яке поняття, на вашу думку, ширше - «бізнес» чи «підприємництво»?
9. Хто може виступати суб'єктом бізнесу в Україні?
8. Перелічіть функції підприємництва та дайте їм коротку характеристику.
9. Назвіть складові моделей бізнесу.
10. Назвіть різновиди моделей бізнесу, розкрийте їх зміст.
11. Назвіть характерні ознаки підприємницької діяльності.

Тема 2. Державна регуляторна політика

Повторення теоретичного матеріалу

1. Питання регулювання підприємницької діяльності нерозривно пов'язані з питаннями формування сприятливих умов для її розвитку. Останнє пояснюється тим, що підприємництво виступає сектором економіки, найбільш вразливим щодо таких несприятливих факторів, як циклічні коливання, фінансові обмеження, інфляційний тиск, надмірні податки, невизначеність багатьох нововведень через конкуренцію великих державних структур або корпорації змішаного державно-приватного типу.

2. Державне регулювання економіки - це діяльність держави щодо створення правових, економічних і соціальних передумов, необхідних для функціонування економічного механізму згідно з цілями й пріоритетами державної економічної політики. Самостійним комплексним методом державного регулювання економіки є індикативне планування, прогнозування і державне економічне програмування, що охоплює численні цілі та весь набір інструментів державного регулювання економіки.

3. Державна регуляторна політика - напрям державної політики, спрямований на вдосконалення правового регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання, недопущення прийняття економічно недоцільних та неефективних регуляторних актів, зменшення втручання держави у діяльність суб'єктів господарювання та усунення перешкод для розвитку господарської діяльності, що здійснюється в межах, у порядку та у спосіб, що встановлені Конституцією та законами України. Принципами державної регуляторної політики є: доцільність, адекватність, ефективність, збалансованість, передбачуваність, прозорість та врахування громадської думки.

4. Основною метою М-Тесту (як в ЄС, так і в Україні) є зменшення вартості державного регулювання для суб'єктів малого бізнесу. Задля досягнення цієї мети в рамках М-Тесту для кожного державного регулювання здійснюється розрахунок витрат стандартного суб'єкта малого бізнесу на виконання вимог 17

регулювання, і на основі цих розрахунків для суб'єктів малого бізнесу розробляються зміни процедур регулювання, що має досягти зменшення витрат малого бізнесу на виконання державного регулювання.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення понять: державне регулювання економіки; державна регуляторна політика; механізм регулювання бізнесу.
2. З яких властивих державі економічних функцій, на вашу думку, випливає потреба державного регулювання бізнесу?
3. За допомогою яких методів здійснюється державне регулювання економіки?
4. Назвіть основні правила ведення державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності в Україні.
5. В чому полягає суть тестування малого бізнесу (М-тест)?
6. Чим займається Державна регуляторна служба України?

Тема 3. Суб'єктивно-психологічні та етичні проблеми бізнесу

Повторення теоретичного матеріалу

1. Підприємець асоціюється з хорошим здоров'ям, невичерпною енергією та оптимізмом.
2. Підприємництво - це ініціативна господарсько-комерційна діяльність окремих фізичних і юридичних осіб, зорієнтована на одержання прибутку. Воно є одним із видів соціальної активності людини, пов'язаної із творчим пошуком та ризиком. Мотиваційна природа підприємництва полягає в: бажанні бути господарем своєї долі; прагненні подолати відчуження професійної діяльності від іншої, злити роботу і життя воедино, змінити принцип «працювати, щоб жити» на «жити, щоб працювати»; бажанні отримувати гідну винагороду за свою працю і значно покращити своє матеріальне становище.
3. Основна суть бізнесу в філософії з наукової точки зору - виявити важливі особливості, головні принципи, гіпотези організації та працездатності ділового світу. Основне завдання філософії бізнесу - дізнатися сутність економічної роботи та економічного способу дій в найширшому і глибокому розумінні цих явищ.
4. Усі суб'єкти господарювання, які можуть працювати на єдиному податку, поділені на чотири групи, три з яких можуть застосовувати фізичні особи - підприємці. Четверту групу можуть застосовувати тільки юридичні особи - сільськогосподарські товаровиробники. Кожна група має свої критерії, в разі дотримання яких можна її обрати.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення понять: господарська діяльність; суб'єкт господарської діяльності; підприємець; філософія бізнесу; система оподаткування; податок; єдиний податок; єдиний соціальний внесок.
2. Чи тотожні поняття «підприємець» і «власник»?
3. Які якості притаманні підприємцю. Чи кожна людина може бути підприємцем?
4. Що, на вашу думку, є основним мотивом ведення підприємницької діяльності?
5. На вашу думку, якими основними якостями повинен володіти підприємець?
6. Як ви вважаєте, що може вплинути на досягнення підприємницького успіху?
7. Що таке філософія бізнесу? Розкрийте її суть.
8. До яких суб'єктів підприємницької діяльності може застосовуватись спрощена система оподаткування?
9. Скільки в Україні виділяють груп суб'єктів господарювання, які можуть працювати на єдиному податку? Назвіть особливості кожної з них.

Тема 4. Економічні та правові засади підприємництва

Повторення теоретичного матеріалу

1. Кожне підприємство, незалежно від форми власності, має діяти і вести господарську діяльність у межах чинного законодавства. Специфікою законодавства про підприємницьку діяльність є велика кількість підзаконних нормативно-правових актів (положень, інструкцій, правил тощо), що ускладнює можливість його систематизації.
2. На економічну обстановку суттєво впливають наявність і доступність грошових ресурсів, рівень доходів на інвестований капітал, а також величина позичкових коштів, до яких готові звернутися підприємці для фінансування своїх ділових операцій і які готові надати їм кредитні установи. Економічні ресурси є кісткяком виробництва й охоплюють засоби праці, які використовуються в процесі виробництва. Будь-яке підприємство, яке веде виробничу або комерційну діяльність, повинно володіти певним капіталом. Капітал створює основу функціонування підприємства та можливості його розвитку. Його ключова роль пояснюється здатністю поєднувати усі фактори виробництва у єдиний виробничий комплекс підприємства.
3. Аналіз наявного стану сучасного підприємництва дає змогу стверджувати, що нестабільність політичного середовища наносить відчутну шкоду економічному розвитку нашої країни. Підприємництво, особливо мале і середнє,

у першу чергу, реагує на негативний вплив дестабілізаційних факторів. Така реакція найчастіше знаходить своє вираження у формі скорочення кількості підприємств приватного сектору, зниження обсягу виробництва та чисельності працюючих. Проблеми у сфері підприємництва України спостерігаються як на макро-, так і на мікрорівні. Деякі з них носять настільки глобальний характер і так вкоренились на вітчизняних теренах, що їх вирішення можливе лише у випадку запровадження кардинальних економічних реформ або повного демонтажу існуючої економічної системи.

4. Удосконалення екологічного законодавства, розвиток економічних стимулів для підприємств, підтримка «зелених» інвестицій та впровадження інноваційних екологічних технологій сприятимуть формуванню нової моделі господарської діяльності, орієнтованої на поєднання економічної ефективності та екологічної безпеки. У довгостроковій перспективі це дозволить підвищити рівень екологічної відповідальності бізнесу та забезпечити збалансований розвиток суспільства.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення поняттям: господарська діяльність, підприємництво, правове регулювання; регуляторна діяльність, дозвільна система у сфері господарської діяльності, дозвільні органи, підприємницьке середовище.

2. Що таке регуляторна діяльність?

3. Якими нормативно-правовими актами регулюється підприємницька діяльність в Україні?

4. Що таке законне підприємництво; незаконне підприємництво?

5. Назвіть кілька прикладів документів дозвільного характеру.

6. В чому полягає специфіка законодавства про підприємницьку діяльність в Україні?

7. Що на вашу може бути економічною умовою створення бізнес структур?

8. Як ви вважаєте, які основні фактори впливають на економічне середовище розвитку підприємств?

9. Які, на вашу думку, основні проблеми підприємництва наявні на даному етапі економічного розвитку в нашій державі? Що є причиною їх виникнення?

10. У чому складаються особливості правового режиму ринку й підприємництва в Україні?

Тема 5. Створення бізнесу

Повторення теоретичного матеріалу

1. Ідея бізнесу - це одержання прибутку підприємцем в результаті організації справи із задоволення суспільної потреби.

2. Початковий капітал - це статутний фонд, виділені підприємству або залучені ним на засадах, визначених чинним законодавством, фінансові ресурси у вигляді грошових коштів або вкладень у майно, цінності, нематеріальні активи, цінні папери, закріплені за підприємством на праві власності або повного господарського відання. За рахунок статутного фонду підприємство формує свої власні основні та оборотні фонди (кошти).

3. Підприємство вважається легалізованим і набуває прав юридичної особи з дня його державної реєстрації. Державна реєстрація підприємства здійснюється у виконавчому комітеті міської, районної адміністрації за місцем знаходження або місцем проживання даного суб'єкта підприємницької діяльності, якщо інше не передбачено законом.

Контрольні запитання

1. Що необхідно для реалізації ідеї у бізнесі?
2. Які види підприємств згідно законодавства України дозволяється створювати для організації бізнесу?
3. Що таке примусовий поділ підприємства та як він здійснюється?
4. Що є початковим капіталом у бізнесі і як він створюється?
5. Від чого залежить зміна величини початкового капіталу?
6. Що таке легалізація бізнесу і як вона здійснюється?
7. Що є підставою для рішення суду про скасування державної реєстрації підприємства?
8. Що таке статут підприємства та його зміст?
9. В чому полягає відповідальність суб'єктів бізнесу?
10. Які умови ліквідації підприємства?

Тема 6. Форми організації бізнесу

Повторення теоретичного матеріалу

1. Необхідно запам'ятати, що підприємство може здійснювати законну діяльність з моменту державної реєстрації. Державна реєстрація підприємства є обов'язковою юридичною дією при його створенні, за якою підприємство офіційно вважається створеним і набуває статусу юридичної особи з дня його реєстрації.

2. На початковому етапі будь-якої підприємницької діяльності одним із важливих є питання про форму і організацію. В умовах ринкової економіки відомі три основні організаційні форми: одноособове володіння, товариства, корпорації. Відповідно до форм власності та організаційної структури розрізняють підприємства: індивідуальні, сімейні, приватні, колективні, державні комунальні, державні, спільні, орендні.

3. До основних форм комерційних підприємств належить фірма, партнерство і корпорація. Під «фірмою» розуміють економічний суб'єкт, що займається виробничою та іншою діяльністю і має господарську самостійність. Колективне - це таке підприємство, яке засноване на одному або кількох видах колективної власності. Під корпорацією розуміють підприємство або фірму, що є юридичною особою, де відповідальність кожного власника обмежена його внеском у підприємство. Якщо підприємство засноване на базі об'єднання майна різних власників (юридичних осіб та громадян), то його називають спільним підприємством із змішаною формою власності.

4. До господарських товариств належить: акціонерні товариства; товариства з обмеженою відповідальністю; товариства з додатковою відповідальністю; повні товариства; командитні товариства.

Контрольні запитання

1. Які розрізняють види підприємств за класифікаційними ознаками?
2. Які ознаки характеризують підприємство?
3. Які специфічні функції характеризують діяльність підприємства?
4. Які розрізняють види підприємств відповідно до форми власності на Україні?
5. Які існують об'єднання підприємств згідно антимонопольного законодавства України?
6. Які існують види господарських товариств відповідно до господарського законодавства України?
7. Які організаційно-правові форми бізнесу існують на Україні та їх визначення?
8. Які переваги та недоліки характерні для одноосібного товариства?
9. Які переваги та недоліки характерні для партнерства?
10. Які переваги та недоліки характерні для корпорації?

Тема 7. Реєстрація підприємницької діяльності

Повторення теоретичного матеріалу

1. Організація підприємницької діяльності передбачає ряд послідовних процесів: визначення мети організації власної справи; вибір бізнес-ідеї; вибір форми та визначення принципів власної справи; планування підприємницької діяльності; створення засновницьких документів підприємства; формування статутного фонду підприємства, державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності, постановка на облік у податкових органах; обмеження діяльності підприємства.

2. Підприємництво в Україні здійснюється в будь-яких організаційних формах, передбачених законом, на вибір підприємця. Порядок створення,

державної реєстрації, діяльності, реорганізації та ліквідації суб'єктів підприємництва окремих організаційних форм визначається Господарським Кодексом та іншими законами.

3. Суб'єкт господарювання підлягає державній реєстрації як юридична особа чи фізична особа-підприємець у порядку, визначеному законом.

4. У разі ліквідації суб'єкта господарювання до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців вноситься відповідний запис. Припинення діяльності підприємства відбувається шляхом його ліквідації та реорганізації. Формами реорганізації є злиття, приєднання, поділ, виділення і перетворення підприємств. Ліквідація підприємства може здійснюватися добровільно і примусово. Ліквідація та реорганізація підприємства відбуваються за рішенням власника та за участю трудового колективу.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення поняттям: засновницький договір; збори засновників; статут підприємства; державна реєстрація підприємства; Єдиний державний реєстр; виписка з Єдиного державного реєстру; реорганізація підприємства; реструктуризація підприємства; ліквідація підприємства; дочірнє підприємство; представництво; відокремлений підрозділ підприємства.

2. Які етапи підприємницької діяльності ви можете назвати? Коротко опишіть кожний з них.

3. Як ви вважаєте, що є основою створення підприємства? Відповідь обґрунтуйте.

4. Які існують установчі документи, що необхідні для створення підприємства в Україні? Розкрийте їх суть. Чи є відмінності між ними?

5. Як створюється статутний фонд? Назвіть порядок його формування.

6. Назвіть умови та порядок державної реєстрації підприємства.

7. Які дані містить виписка із Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців?

8. Що є завершальним етапом створення підприємства та реєстрації підприємства?

9. Для чого чи у зв'язку з чим здійснюють реорганізацію підприємств?

10. На підставі чого може бути припинена підприємницька діяльність? В якому порядку вона здійснюється?

Тема 8. Бізнес-планування

Повторення теоретичного матеріалу

1. Планування - це процес встановлення цілей підприємства та вибору

найефективніших способів їх доставлення. Мета планування - ліквідувати негативний вплив на підприємство мінливості середовища, в якому воно функціонує.

2. Бізнес-план - це комплексний плановий документ підприємницької діяльності, в якому передбачені заходи, спрямовані на реалізацію підприємницької ідеї і одержання прибутку. Структура бізнес-плану може бути різною в залежності від мети його розробки. Світова і вітчизняна практика не знає законодавчо визначеної структури бізнес-плану, тобто чіткого переліку його розділів.

3. Фінансове планування - це безперервний процес, що передбачає формування та використання фінансових ресурсів. Ключовим моментом у фінансовому плануванні безумовно є розрахунок витрат, причому з обов'язковим виділенням постійної перемінної частини. При цьому останнє - найважливіша умова розрахунку критичного обсягу продажів.

4. Економічна інформація - це сукупність відомостей, що характеризують виробничі відносини в суспільстві та соціально-економічні процеси, які слугують для управління цими процесами та керування колективами людей у виробничій і невиробничій сферах. Для успішного ведення бізнесу підприємство має бути зацікавленим в отриманні достовірної інформації про своїх клієнтів, постачальників і дистриб'юторів. Нині необхідним засобом накопичення великих обсягів інформації є сховища даних і бази даних та засоби аналітичної обробки. Ці особливості розвитку бізнес-інформації сучасного підприємства можуть бути реалізовані у межах створення єдиного інформаційного простору підприємства. Ділове адміністрування, як складова частина науки управління, належить до категорії адміністративно-управлінської діяльності. Методологія бізнес адміністрування та застосування різноманітних моделей його організації на підприємстві дозволяє професійним керуючим приймати ефективні адміністративні рішення в рамках здійснення ними функцій управління. Питання ефективності діяльності керівника та проблематика раціонального ділового адміністрування мають високе значення в контексті специфіки їх методології.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення поняттям: планування, методи планування; поточний план; оперативно-виробниче планування; стратегічне планування; стратегія підприємства; бізнес план; фінансовий план; економічна інформація; інформаційне забезпечення; система інформації; ділове адміністрування.

2. Як ви вважаєте чи обов'язково підприємству планувати свою діяльність? Відповіді обґрунтуйте.

3. Чи варто в процесі планування діяльності дотримуватись певних принципів? Відповідь обґрунтуйте.

4. Що таке базові стратегії підприємства, яка між ними відмінність і коли вони реалізуються?

5. Які основні принципи складання бізнес-плану?
6. Які основні структурні елементи бізнес-плану?
7. Визначте зміст плану маркетингу.
8. Охарактеризуйте зміст фінансового плану.
9. Охарактеризуйте зміст виробничого плану.
10. Уявіть, що вам потрібно розробити бізнес-план. Яка для цього вам потрібна інформація?
11. Розкрийте суть ділового адміністрування. Яку воно відіграє роль для підприємства?

Тема 9. Створення та розвиток стартапів

Повторення теоретичного матеріалу

1. Слово «стартап» походить від англійського поняття start up - «запускати» і означає щойно створену або що ще знаходиться в процесі створення компанію. Стартапом може вважатися будь-яка компанія, незалежно від її сфери діяльності. Втім, в деяких колах стартапами називають тільки починання у сфері високих технологій, Інтернет-бізнесі і «суміжних дисциплінах». Поняття «стартап» виникло в 30-ті роки минулого століття в Америці. Саме тоді два студенти - Хьюлетт і Паккард - заснували крихітне підприємство і назвали його «start up». Виявилось, що у компанії велике майбутнє - в наші дні вона відома під ім'ям Hewlett-Packard, або HP. Найвиразніші приклади стартапів - це IT-корпорації «зі світовим ім'ям»: Microsoft, Apple, Google. Історія цих гігантів і справді починалася з малого - а саме, з невеликої групи однодумців, що горять бажанням втілити в життя свої ідеї.

2. Отримання патентів на технологію або продукт є невід'ємною частиною комерціалізації стартапу. При цьому патенти виступають як гарантією збереження ваших прав, так і способом захисту від патентного троллінгу (патентний троль - фізична або юридична особа, що спеціалізується на пред'явленні патентних позовів), здатного погубити навіть зовні міцний і життєздатний стартап. Доцільно захищати те, що має найбільшу цінність і є ключовим елементом усього стартапу. Використання послуг патентних повірених і прискорення процедур, де це можливо, дасть стартапу додаткові переваги у конкурентній боротьбі, якщо обрана ніша перспективна і її насичення - питання часу. Патентується не ідея, а продукт, процес або нове застосування відомого продукту чи процесу.

3. Бізнес ангел - це людина, яка інвестує гроші в проекти, що найчастіше існують ще тільки у вигляді ідеї. Ангельські інвестиції можна отримати на стадії: Seed (посівна) - на цьому етапі навіть мови не йде про вихід на ринок готового продукту, в реальності існує тільки ідея. Start up - початкова стадія впровадження проекту в життя. Багато бізнес-ангелів діють поодиночі, вважаючи

за краще самостійно знаходити проекти і вкладати в них частину свого капіталу. Деякі для подальшого інвестування об'єднують зусилля, створюючи синдикати, асоціації бізнес ангелів.

4. Під інноваційним підприємництвом розуміється процес створення та комерційного використання техніко-технологічних нововведень. Інноваційне підприємство (інноваційний центр, технопарк, технополіс, інноваційний бізнес-інкубатор тощо) - підприємство (об'єднання підприємств), що розробляє, виробляє і реалізує інноваційні продукти і (або) продукцію чи послуги, обсяг яких у грошовому вимірі перевищує 70 відсотків його загального обсягу продукції і (або) послуг.

5. Інноваційна політика - форма стратегічного управління, яка визначає цілі та умови здійснення інноваційної діяльності підприємства, спрямованої на забезпечення його конкурентоспроможності та оптимальне використання наявного виробничого потенціалу.

6. Інфраструктура являє собою сукупність організаційно-правових форм, які відзначають рух ділових відносин і погоджує ці відношення при всьому їхньому розмаїтті в одне ціле. Процес формування інфраструктури для підприємницької діяльності безперервний, має спрямованість до спеціалізації послуг, розширенню їх номенклатури, підвищенню якості.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення поняттям: стартап; стартапер; бізнес-ангел; інноваційне підприємство; інноваційне підприємництво; інноваційний продукт; інноваційна технологія; соціальна інновація; інноваційна політика; інфраструктура бізнесу.

2. Як ви вважаєте, чи є відмінності між стартапом і «новоспеченою» компанією?

3. В чому полягає специфіка стартапу?

4. Які види стартапів вам відомі? Дайте коротку характеристику кожному з них.

5. Назвіть етапи розвитку стартапів.

6. Чим, на вашу думку, стартап є привабливим для інвесторів та розробників?

7. Чи обов'язково патентувати стартап? Відповідь обґрунтуйте.

8. Назвіть принципи якими повинне керуватись підприємство, що вступило на інноваційний шлях розвитку.

9. Чим, на вашу думку, обумовлена необхідність формування інноваційного підприємництва?

10. Назвіть основні види інноваційного підприємництва та розкрийте їх зміст.

11. Що, на вашу думку, повинна враховувати інноваційна політика підприємства? На що саме вона має бути спрямована?

12. Які функції виконує сучасна інфраструктура бізнесу?

Тема 10. Зовнішньоекономічна діяльність в бізнесі

Повторення теоретичного матеріалу

1. Зовнішньоекономічна діяльність базується на можливості отримання економічних вигод виходячи з переваг міжнародного поділу праці, міжнародних ділових відносин. Це пов'язано з тим, що виробництво певного товару, його збут або надання певного виду послуг в іншій країні має більше переваг, ніж така діяльність всередині країни.

2. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності можуть одержувати в іноземних фінансових установах валютні кредити на договірній основі. При цьому умови кредитного договору не можуть суперечити законодавству України.

3. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності спрямовується на захист економічних інтересів України, прав і законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, створення рівних умов для розвитку усіх видів підприємництва у сфері зовнішньоекономічних відносин та використання суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності доходів та інвестицій, заохочення конкуренції і обмеження монополізму суб'єктів господарювання у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

4. Регулювання митною справою України здійснює Верховна рада України та Кабінет Міністрів України. Безпосереднє здійснення державної митної справи покладається на митну службу України, призначенням якої є створення сприятливих умов для розвитку ЗЕД, забезпечення безпеки суспільства, захист митних інтересів України.

5. Переміщення через митний кордон України товарів та інших предметів підлягає митному оформленню. До митних документів відносяться: документи, що опосередковують відношення між суб'єктом ЗЕД та митним органом; документи, необхідні для переміщення товару через кордон.

6. Зовнішньоекономічний договір - матеріально оформлена угода двох або більше суб'єктів ЗЕД та їх іноземних контрагентів, спрямована на встановлення, зміну або припинення їх взаємних прав та обов'язків у ЗЕД.

7. Інкотермс - міжнародні правила по тлумаченню найбільш широко використовуваних торговельних термінів в області зовнішньої торгівлі. Міжнародні торгові терміни - це стандартні умови договору міжнародної купівлі-продажу.

8. Страхування зовнішньоекономічних ризиків - це комплекс видів страхування, що забезпечують захист інтересів вітчизняних і закордонних учасників тих або інших форм міжнародного співробітництва.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення поняттям: зовнішньоекономічна діяльність; зовнішньоторгова операція; зовнішня торгівля; міжнародна торгівля; митний

тариф; спеціальні митні платежі; компенсаційні митні платежі; біржова торгівля; міжнародна виробнича кооперація; торгівельне посередництво в ЗЕД; зовнішньоторговельна операція; зовнішньоторговельний контракт; толінг; експорт продукції; імпорт продукції; incoterms; страхування ЗЕД; ризик в сфері ЗЕД.

2. Розкрийте суть ЗЕД.

3. Чи існує відмінність між поняттями зовнішня торгівля і міжнародна торгівля? Якщо так, то поясніть в чому вона полягає.

4. Чи тотожні поняття зовнішньоекономічні зв'язки і зовнішньоекономічна діяльність?

5. Які види зовнішньоекономічних операцій вам відомі?

6. Які причини, на вашу думку, спонукають підприємців займатися ЗЕД?

7. В яких напрямках здійснюється зовнішньоекономічна політика держави?

8. Чи можуть суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності одержувати в іноземних фінансових установах валютні кредити на договірній основі? Якщо так, то скажіть за яких умов це можливо.

9. Які методи регулювання ЗЕД ви знаєте? Розкрийте суть кожного з них.

10. Які засоби регулювання ЗЕД ви знаєте?

11. Для чого, на вашу думку, потрібне державне регулювання ЗЕД? Чи потрібне воно взагалі?

12. Що собою являє документообіг в ЗЕД?

13. Які зовнішньоекономічні договори (контракти), відповідно до чинного законодавства, можуть укладати суб'єкти ЗЕД?

14. Яким органом в Україні може здійснюватися державна реєстрація зовнішньоекономічних договорів?

15. Що таке «incoterms»? Розкрийте суть даного поняття.

16. Які розрізняють види страхування ЗЕД?

17. Назвіть функції страхування в сфері ЗЕД.

18. Назвіть відомі вам системи страхування ЗЕД.

Тема 11. Економічна безпека та управління ризиками в бізнесі

Повторення теоретичного матеріалу

1. Консалтинг - це комплекс знань, пов'язаних з науковим пошуком, проведенням досліджень, постановкою експериментів з метою розширення наявних й одержання нових знань, перевірки наукових гіпотез, установлення закономірностей, наукових узагальнень, наукового обґрунтування проектів для успішного розвитку організації. Консалтинг послуг є одним з засобів підвищення ефективності діяльності вітчизняних підприємств.

2. У процесі ведення підприємницької діяльності уникнути ризику неможливо, проте можна мінімізувати негативні наслідки. Саме тому, необхідно

ретельно підходити до питання вибору методів їх оцінки. Вчені пропонують використовувати метод експертних оцінок (бальна оцінка); середньоквадратичне відхилення (показник ступеня ризику реалізації); коефіцієнта варіації (стабільність ситуації або ступінь ризику); статистичний метод (кількісна інформація); аналітичний метод (експертний відбір).

3. Криза є об'єктивною передумовою розвитку будь-якої макро- та мікроекономічної системи. Кризу підприємства часто розуміють, як незапланований і небажаний, обмежений у часі процес, який істотно перешкоджає або навіть робить неможливим функціонування підприємства. В умовах кризи, на підприємстві слід здійснювати антикризове управління підприємством - постійно діючий процес виявлення ознак кризових явищ шляхом комплексної чи часткової діагностики стану інноваційного підприємства з метою розробки заходів щодо максимального використання отриманих в результаті діагностування його сильних сторін і можливостей для підвищення конкурентоспроможності, забезпечення подальшого функціонування і розвитку.

4. Економічна безпека охоплює широкий спектр проблем відповідно до яких розрізняють такі її види: технологічна, ресурсна, фінансова, соціальна, екологічна. Будь-яке ігнорування законів ринкової економіки і потреб економічної безпеки дуже часто призводить до того, що упускаються корисні угоди, укладаються контракти з недобросовісними партнерами, приймаються на роботу особи з низькими моральними якостями або такими, що є «підставою» недобросовісних конкурентів чи навіть організованої злочинності. Легше, дешевше і корисніше зберігати необхідний рівень економічної безпеки, ніж вести довгі, дорогі і не завжди перспективні судові процеси, намагаючись захистити свої права.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення поняттям: консалтинг; консалтингова послуга; ризик в підприємницькій діяльності; безризикова зона; зона допустимого ризику; зона критичного ризику; зона катастрофічного ризику; кількісна оцінка ризику; якісна оцінка ризику; економічна криза; кризовий процес; фінансово- економічна діагностика; економічна безпека; процес реструктуризації; санація.

2. Які види консалтингових послуг ви знаєте? В чому полягає їх суть?

3. Які фактори, що визначають рівень ризикованості підприємницької діяльності ви знаєте? Наведіть приклади.

4. Що може бути вихідними даними для оцінки ризику?

5. Які методи оцінки підприємницького ризику ви знаєте?. Розкажіть в чому їх особливості.

6. Охарактеризуйте природу кризових явищ

7. У чому полягає сутність антикризового управління. Від чого залежить його ефективність?

8. Що, на вашу думку, призводить до кризових явищ та процесів на

9. Які економічні механізми протидії кризовим явищам та процесам вам відомі?

10. В чому полягає суть фінансово-економічної діагностики? Як часто і чи варто її взагалі проводити?

11. Як ви вважаєте, яким чином здійснити оцінку фінансово-економічного стану суб'єктів господарювання?

12. Що, на вашу думку, може стати результатом ігнорування законів ринкової економіки та потреб економічної безпеки?

Тема 12. Особливості організації та розвитку бізнесу в окремих сферах діяльності

Повторення теоретичного матеріалу

1. Торгівля - це галузь господарства, яка виконує функції обігу товарів (забезпечує їх рух із сфери виробництва у сферу споживання); це комерційна діяльність з обороту, купівлі та продажу товарів.

2. Торговельне підприємство - це головна ланка сфери обігу, яка володіє господарською і юридичною самостійністю і здійснює просування товарів до споживачів шляхом купівлі-продажу, реалізуючи власні інтереси на основі задоволення потреб громадян на ринку. Супермаркет - великий магазин самообслуговування всередині жилої зони міста, що має торговельну площу понад 400 кв. м, з урізноманітненим асортиментом (більше ніж 5000 асортиментних позицій) продовольчих і непродовольчих товарів. Гіпермаркет - магазин самообслуговування загальнооміського значення з торговельною площею понад 3000 м², з максимально широким асортиментом (більше ніж 15 тисяч асортиментних позицій) продовольчих і непродовольчих товарів.

3. Гуртова торгівля - це комерційна діяльність з купівлі-продажу великих партій товарів і послуг для професійного використання або кінцевого споживання через мережу підприємств з перепродажу кінцевим споживачам.

4. Мережева торгівля - форма продажу товарів, яка здійснюється через багаторівневу мережу торговельних агентів без участі посередників. Під прямою торгівлею мається на увазі реалізація товарів чи послуг, при здійсненні яких необхідний прямий контакт з покупцем.

5. Агробізнес - вид підприємницької діяльності у галузях виробництва сільськогосподарської продукції, засобів виробництва для сільського господарства, зберігання сільськогосподарської продукції, її транспортування, переробки і доведення до споживача.

6. Розвиток аграрного підприємництва на сучасному етапі відбувається під впливом значної кількості організаційно-економічних чинників, які потребують удосконалення. Важливою умовою для ефективного розвитку аграрного

підприємництва є активізація інвестиційної діяльності, яка сприятиме оновленню матеріально-технічної бази, запровадженню новітніх технологій виробництва продукції сільського господарства, ефективному веденню сільськогосподарського виробництва, покращенню рівня його інфраструктури та задоволенню потреб населення.

7. Фермерське господарство є формою підприємницької діяльності громадян із створенням юридичної особи, які виявили бажання виробляти товарну сільськогосподарську продукцію, займатися її переробкою та реалізацією з метою отримання прибутку на земельних ділянках, наданих їм для ведення фермерського господарства відповідно до закону. діяльність, пов'язана з веденням особистого селянського господарства, не відноситься до підприємницької діяльності. Фермерські господарства разом з іншими сільськогосподарськими товаровиробниками мають право створювати обслуговуючі сільськогосподарські кооперативи, спілки, інші об'єднання, а також бути засновниками господарських товариств.

8. Кооперація - це економічне явище, що виявляється в економічних взаємовідносинах між партнерами в сенсі їх співпраці з тим, щоб досягти спільної мети за менших питомих затрат ресурсів на основі взаємної вигоди для всіх учасників і задоволення інтересів кожного.

9. Зелений туризм - це вид туризму та сфера підприємницької діяльності, що передбачає тимчасове перебування особи в іншому середовищі з метою рекреації та відпочинку від зазвичай міського способу життя. З урахуванням зростання попиту на екологічно безпечні туристичні послуги розвиток «зеленого» туризму може стати важливим чинником економічного розвитку територій та водночас сприяти збереженню природного середовища і формуванню культури відповідального природокористування. З урахуванням зростання попиту на екологічно безпечні туристичні послуги розвиток «зеленого» туризму може стати важливим чинником економічного розвитку територій та водночас сприяти збереженню природного середовища і формуванню культури відповідального природокористування.

10. Біржа - установа, в якій здійснюється купівля-продаж товарів масового попиту, цінних паперів, валюти тощо.

11. Біржі виконують такі функції: організація проведення торгів, розробка біржових контрактів, розв'язання спірних питань, котирування й регулювання біржових цін, біржове страхування (хеджування) учасників біржової торгівлі від несприятливих для них коливань цін, гарантування виконання угод, інформаційна діяльність, збір і реєстрація біржових цін, сприяння реалізації товарів за оптимальними цінами.

12. Аграрна біржа - різновид товарної біржі, на ній працюють ті самі учасники торгів, у неї ті самі функції, що й у товарної біржі.

13. Заявки на купівлю чи продаж реальної сільськогосподарської продукції подаються на біржу до початку торгів брокерами та іншими особами, що придбали право на участь у торгах. Форму заявки, час та спосіб подачі визначає

біржа. Угода, укладена на біржових торгах, має бути зареєстрована та оформлена як біржовий контракт.

14. Однією з основних сфер реалізації принципів «зеленої» економіки є енергетичний сектор. Традиційна енергетика, що базується на використанні викопних видів палива, є одним із основних джерел забруднення довкілля та викидів парникових газів. У зв'язку з цим у багатьох країнах світу активно впроваджуються програми розвитку відновлюваних джерел енергії, зокрема сонячної, вітрової, гідро- та біоенергетики. Для України впровадження принципів «зеленої» економіки відкриває широкі можливості для модернізації економіки, розвитку інноваційного підприємництва та підвищення конкурентоспроможності національного господарства.

Контрольні питання

1. Дайте визначення поняттям: торгівля; комерція; організація торгівлі; роздрібна торгівля; оптова торгівля; супермаркет; гіпермаркет; збут товарів; мережева торгівля; прямий продаж; персональний продаж; конкурентні торги; закриті торги; аукціонна торгівля; підприємства самообслуговування; магазин-склад; немагазинна торгівля; торговельні автомати; торгівля за каталогами; продаж; посередництво.

2. Яка відмінність між торгівлею та комерцією?

3. Що є об'єктом і предметом організації торгівлі як економічної науки?

4. Подайте класифікацію магазинів за типами. Опишіть кожний тип окремо.

5. В чому полягає суть оптової торгівлі?

6. Які види оптової торгівлі ви знаєте?

7. В чому, на вашу думку, полягають функції оптової торгівлі?

8. Назвіть відомі вам основні та допоміжні функції оптової торгівлі?

9. Назвіть фактори, що можуть впливати на оптову торгівлю.

10. В чому, на вашу думку, полягає роль та яке значення має оптова торгівля в розвитку національної економіки?

11. Які переваги має оптова торгівля над роздрібною?

12. Що являє собою мережева торгівля? Які її особливості?

13. Що таке пряма торгівля?

14. Як ви вважаєте, чи тотожні поняття «організація торгівлі» та «управління торгівлею»? Відповідь обґрунтуйте.

15. Дайте визначення поняттям: агробізнес; агропромисловий комплекс; аграрний ринок; міжнародний агробізнес; сільськогосподарське підприємство; фермерське господарство; фермерство; агрохолдинг; сільськогосподарська кооперація; сільськогосподарський кооператив.

16. У зв'язку з чим з'явилося поняття «агробізнес»?

17. З яких сфер складається агропромисловий комплекс?

18. У чому полягає сутність економічних відносин між суб'єктами міжнародного агробізнесу?

19. Назвіть фактори, які головним чином, впливають на розвиток аграрного підприємництва.

20. Виділіть сучасні проблеми розвитку агропромислових підприємств в Україні?

21. Як ви вважаєте, яку роль відіграють малі підприємницькі структури в агропромисловій сфері? Виділіть основні перепони на шляху розвитку малих (дрібних) агроформувань та запропонуйте шляхи їх подолання.

22. Що собою являє кооперація?

23. Чи вважаєте ви, що створення та розвиток сільськогосподарських кооперативів є необхідною умовою розвитку агропромислового сектору економіки України? Відповідь обґрунтуйте.

24. Які чинники, що гальмують розвиток кооперації ви можете назвати?

25. Дайте визначення поняттям: біржа, біржова операція, «кеш»-угода («спот»), форвард-угода, ф'ючерсна угода, хеджування, опціон, котирування цін, аграрна біржа.

26. Хто може бути членом біржі?

27. Яке основне завдання біржі, що розкриває її зміст?

28. Назвіть принципи біржової торгівлі.

29. Що необхідно здійснити для організації біржової торгівлі?

30. В яких формах може виступати біржова торгівля?

31. За якими ознаками можна класифікувати біржі?

32. Назвіть типи угод, що виділяють у біржовій практиці. Які є їх різновиди?

33. Яка основна функція біржі? Які ще функції біржі вам відомі?

34. Назвіть характерні особливості аграрної біржі. Що вона забезпечує?

35. Чому, на вашу думку, повинен сприяти (на що має бути націлений) біржовий аграрний ринок?

36. Як, ви вважаєте, що може бути причиною спаду обсягів біржової торгівлі сільськогосподарською продукцією на аграрній біржі?

37. Як саме, на вашу думку, можна стимулювати учасників та потенційних клієнтів здійснювати біржові операції?

38. В якому порядку укладаються біржові угоди?

IV. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Підприємство створюється згідно:
 - а) рішення місцевих органів влади;
 - б) власника майна;
 - в) уповноваженої особи власника;
 - г) рішення трудового колективу.
2. Статутний фонд підприємства може зростати за рахунок:
 - а) прибутку підприємства;
 - б) кредитів, одержаних підприємством;
 - в) внесків держбюджетних організацій;
 - г) дооцінки основних фондів.
3. Статутний фонд підприємства може зменшуватися за рахунок:
 - а) рішення одного з його засновників;
 - б) збитковості підприємницької діяльності;
 - в) виходу одного з його засновників;
 - г) рішення суду.
4. Діяльність підприємства може припинятися:
 - а) згідно з рішенням одного з його засновників;
 - б) згідно з рішенням всіх його учасників;
 - в) на підставі рішення суду;
 - г) по закінченню строку дії ліцензії або її анулювання.
5. Статутний фонд підприємства формується за рахунок:
 - а) коштів власника;
 - б) кредитних коштів;
 - в) коштів інвестора;
 - г) майна.
6. Величина статутного фонду підприємства може збільшуватися за рахунок:
 - а) прибутку;
 - б) собівартості;
 - в) амортизаційних відрахувань;
 - г) кредиту.
7. Величина статутного фонду підприємства може зменшуватися за рахунок:
 - а) збитковості;
 - б) ліквідності;
 - в) рентабельності;
 - г) прибутковості.

8. Статутний фонд акціонерного товариства формується шляхом реалізації:
- а) облігацій;
 - б) акцій;
 - в) депозитів;
 - г) кредитів.
9. Державна реєстрація підприємства здійснюється:
- а) виконавчим комітетом міської адміністрації;
 - б) виконавчим комітетом міського виконкому;
 - в) виконавчим комітетом районної адміністрації;
 - г) виконавчим комітетом районної ради.
10. За формою власності підприємства підрозділяються на:
- а) приватні;
 - б) регіональні;
 - в) колективні;
 - г) державні.
11. За формою організації підприємством може бути:
- а) одноосібне володіння;
 - б) партнерство;
 - в) фірма;
 - г) корпорація.
12. За масштабом виробництва підприємства підрозділяються на:
- а) індивідуальні;
 - б) місцеві;
 - в) серійні;
 - г) масові.
13. За сферою діяльності підприємства підрозділяються на:
- а) виробничі;
 - б) комерційні;
 - в) сільськогосподарські;
 - г) посередницькі.
14. Виробничо-технологічна функція підприємства полягає в:
- а) забезпеченні процесу виробництва необхідними ресурсами;
 - б) економії ресурсів;
 - в) впровадженні новітніх технологій;
 - г) збут продукції.
15. Економічна функція підприємства полягає в:
- а) розподілі доходу;

- б) організації праці;
- в) ціноутворенні;
- г) благодійній діяльності.

16. Соціальна функція підприємства полягає в:

- а) поліпшенні умов праці працюючих;
- б) оплаті праці працюючих;
- в) створенні сприятливого клімату в колективі;
- г) наданні матеріальної допомоги працюючим.

17. Види підприємств відповідно до Законодавства України:

- а) приватне;
- б) регіональне;
- в) комунальне;
- г) казенне.

18. Види господарських товариств відповідно до Законодавства України: а)

- приватне;
- б) акціонерне;
- в) повне;
- г) командитне

19. До моменту реєстрації товариства з обмеженою відповідальністю повинно бути внесено суми статутного фонду:

- а) 30%
- б) 50%
- в) 75%
- г) 100%

20. За строками погашення кредити бувають:

- а) онкольні;
- б) пролонговані;
- в) прострочені;
- г) непокриті.

21. За характером виплати відсотка розрізняють кредити:

- а) з фіксованим відсотком;
- б) з плаваючим відсотком;
- в) з ступеневим відсотком;
- г) із змішаним відсотком.

22. За ступенем ризику кредити поділяють на

- а) субстандартні;
- б) стандартні;

- в) сумнівні;
- г) безнадійні.

23. Залежно від кількості кредиторів розрізняють кредити:

- а) консорціальні;
- б) ланцюгові;
- в) паралельні;
- г) змішані.

24. За методами надання розрізняють кредити:

- а) разові;
- б) револьверні;
- в) лімітні;
- г) гарантові.

25. Позичальник, фінансова діяльність якого дуже добре, фінансові показники в межах установлених значень, бездоганна кредитна історія відноситься до:

- а) класу Г;
- б) класу Б;
- в) класу А;
- г) класу В.

26. Позичальник, фінансова діяльність якого добра, але ймовірність підтримання її на цьому рівні протягом тривалого часу є низькою відноситься до:

- а) класу В;
- б) класу Б;
- в) класу Д;
- г) класу Г.

27. Позичальник, фінансова діяльність якого незадовільна, наявні збитки, показники не відповідають встановленим значенням, забезпечення кредиту є неліквідним відноситься до:

- а) класу Б
- б) класу А;
- в) класу Д;
- г) класу В.

28. Позичальник, фінансова діяльність якого незадовільна і потребує детального контролю, є ризик несвоєчасного повернення боргу в повній сумі і передбачені строки відноситься до:

- а) класу Г;
- б) класу В;
- в) класу Б;

г) класу Д.

29. Позичальник, фінансова діяльність якого незадовільна, спостерігається її нестабільність протягом року, високий ризик значних збитків відноситься до:

- а) класу Д;
- б) класу Г;
- в) класу А;
- г) класу В.

30. Що відноситься до принципів банківського кредитування:

- а) платність;
- б) диференційованість;
- в) забезпеченість;
- г) зворотність.

31. Що відноситься до принципів банківського кредитування:

- а) платність;
- б) диференційованість;
- в) забезпеченість;
- г) зворотність.

32. Банкам забороняється здійснювати наступну діяльність:

- а) страхування комерційних ризиків;
- б) страхування валютних і кредитних ризиків;
- в) виготовляти матеріальні цінності;
- г) торгівля.

33. Експортно-імпортні операції здійснюються у таких режимах:

- а) імпорт;
- б) експорт;
- в) знищення;
- г) транзит.

34. Суб'єктом податкових правопорушень є:

- а) фізичні та юридичні особи;
- б) Міністерство фінансів;
- в) Міністерство внутрішніх справ;

г) Державна податкова служба.

35. Об'єктом податкових правопорушень є:

- а) майно;
- б) додана вартість;
- в) земля;

- г) прибуток.
36. Учасниками арбітражного процесу є:
- а) суддя;
 - б) слідчий
 - в) прокурор;
 - г) позивач.
37. Арбітражні витрати включають:
- а) мито;
 - б) витрати на експертизу;
 - в) зарплата судді;
 - г) витрати на виклик свідка.
38. Що є головною умовою успіху у бізнесі відповідно до американської школи управління?
- а) максимізація прибутку;
 - б) наявність зворотного зв'язку між керівниками та підлеглими;
 - в) зменшення собівартості;
 - г) підвищення долі ринку.
39. З яких складових складається успіх японської школи управління?
- а) уміння працювати з людьми;
 - б) уміння терпіти негаразди;
 - в) професійні уміння;
 - г) уміння проявляти невдоволення.
40. Які категорії персоналу японських компаній повинні проходити перепідготовку?
- а) обслуговуючий персонал;
 - б) управлінський персонал;
 - в) технічні спеціалісти;
 - г) виробничі працівники.
41. Основна заробітна плата складається із:
- а) тарифного заробітку;
 - б) доплат за роботу в нічний час;
 - в) регулярні премії;
 - г) надбавки за ріст вартості життя.
42. Додаткова заробітна плата складається із:
- а) надбавки за якість продукції;
 - б) надбавки за роботу в понаднормовий час;

- в) добровільно-патерналістська надбавка;
- г) надбавка за продуктивність праці.

43. Простий погодинний заробіток залежить від:

- а) категорії працюючих;
- б) фіксованого тарифу;
- в) обсягу виробленої продукції;
- г) тривалості відпрацьованого часу.

44. Преміальна система оплати праці визначається:

- а) продуктивністю праці;
- б) тривалістю відпрацьованого часу;
- в) обсягом виробленої продукції;
- г) фіксованим тарифом.

45. До первинних потреб мотивації людини відносяться:

- а) фізіологічні;
- б) самореалізації;
- в) потреба в пенсійному забезпеченні;
- г) потреба у повазі.

46. До соціальних потреб мотивації людини відносяться: а) потреба в любові;

- б) потреба в компетентності;
- в) потреба в самореалізації;
- г) потреба в мускульній активності.

47. До «гігієнічних» факторів мотивації відносять:

- а) умови праці;
- б) заробітна плата;
- в) взаємовідносини з адміністрацією;
- г) політика адміністрації.

48. До «мотиваційних» факторів мотивації відносять:

- а) інтерес до роботи;
- б) відповідальність;
- в) досягнення в роботі.

49. За характером керуючого впливу рішення в бізнесі поділяють на:

- а) директивні;
- б) традиційні;
- в) ситуаційні;
- г) випадкові.

50. До основних функцій економічних інформаційних систем відносять: а) збір і підготовка економічної інформації;
б) розв'язання завдань економічного характеру;
в) виконання розрахунків з економічних питань;
г) мотивації ціноутворення.
51. Принципами побудови ефективних економічних інформаційних систем є:
а) централізація;
б) системність;
в) комплексність;
г) науковість.
52. Рівнями економічної інформації є:
а) синтаксичний;
б) семантичний;
в) прагматичний;
г) філософський.
53. Комерційні угоди розподіляються на:
а) основні;
б) посередницькі;
в) бартерні;
г) прями.
54. Посередники при укладанні угод підрозділяються на:
а) маклерів;
б) агентів виробників;
в) брокерів;
г) торговців комісіонерів.
55. Демпінгова ціна - це ціна:
а) суттєво нижча комерційної;
б) нижча комерційної;
в) більша комерційної;
г) рівна комерційній.

56. Світова ціна - це ціна:
- а) інтернаціональна вартість товару;
 - б) вільна вартість товару;
 - в) випадкова вартість товару;
 - г) субсидіювання товару.
57. Довідкова ціна - це ціна:
- а) товару визначеної кількості та якості товару;
 - б) реалізації товару на ринку;
 - в) базисна;
 - г) регулярна.
58. Розрахункова ціна - це ціна:
- а) середньостатистична;
 - б) індексна;
 - в) товару на конкретну дату;
 - г) широкого кола товарів.
59. Умови ІНКОТЕРМС групи Е - це:
- а) «франко-завод»;
 - б) «франко-перевізник»;
 - в) «франко-вздовж борту судна»;
 - г) «франко-борт судна».
60. Умови ІНКОТЕРМС групи F - це:
- а) «франко-завод»;
 - б) «франко-перевізник»;
 - в) «франко-вздовж борту судна»;
 - г) «франко-борт судна».
61. Умови ІНКОТЕРМС групи С - це:
- а) доставка та страхування оплачені до ..;
 - б) доставка оплачена до.;
 - в) вартість страхування і фрахт;
 - г) вартість і фрахт.
62. Умови ІНКОТЕРМС групи D - це:
- а) поставлено закордон;
 - б) поставлено з борту судна;
 - в) поставлено з пристані)
 - г) поставлено із сплатою мита.
63. Комерційна таємниця відповідає наступним ознакам:

- а) недоступна на законній підставі;
- б) володіє потенційною комерційною цінністю;
- в) має кодове відображення;
- г) охороняється за допомогою технічних заходів.

64. Неправомірним способом одержання інформації вважається:

- а) викрадення документів;
- б) підкуп при одержанні документів;
- в) пересилка документів;
- г) публікація документів.

65. Критерії визнання інформації комерційною таємницею:

- а) приховування відомостей не наносить збиток суспільству;
- б) відкрите використання пов'язане зі збитком для підприємства;
- в) має потребу в захисті;
- г) не є загальнодоступною на законних підставах.

66. Не можуть становити комерційну таємницю:

- а) відомості про власність;
- б) фінансові відомості;
- в) організаційні відомості;
- г) державні секрети.

67. Сигналами комп'ютерного шпигунства є:

- а) заміна комп'ютерів;
- б) перезapis баз даних без серйозних причин;
- в) фальшиві записи;
- г) заперечення персоналу контролю за записом даних.

68. Об'єктом страхування є:

- а) страхове явище;
- б) ризик;
- в) страхові відносини;
- г) економічні явища.

69. Страхові ризики - це:

- а) піддаються кількісному визначенню;
- б) фінансовому вимірюванню;
- в) підлягають страхуванню;
- г) зміни ринкового середовища.

70. Не страхові ризики - це: а) форсмажорні обставини;

- б) оцінка яких неможлива;
- в) які ніхто не готовий прийняти на себе;
- г) глобальні зміни.

71. Чистий ризик - це:

- а) ймовірність несення збитків;
- б) стихійне лихо;
- в) аварійні події;
- г) порушення процесу виробництва.

72. Спекулятивний ризик - це:

- а) ймовірність отримання вигоди;
- б) вкладення в чисті папери;
- в) зміна ринкової кон'юнктури;
- г) невиконання контрактів.

73. Збиток від припинення виробництва складається з:

- а) витрат, що спричинені зупинкою виробництва;
- б) недоодержання прибутку;
- в) додаткових витрат на мінімізацію ризику;
- г) упущеної вигоди.

74. Нову техніку і технологію страхують від:

- а) помилок в конструкції машин;
- б) прихованих дефектів;
- в) помилок в обслуговуванні;
- г) руйнування машин.

75. Біржові ризики пов'язані з:

- а) укладенням біржових угод;
- б) біржовими відносинами;
- в) форс-мажорними обставинами;
- г) поставкою товару.

76. Валютні ризики пов'язані з:

- а) відмовою закупівлі експортного товару;
- б) коливанням курсу іноземної валюти;
- в) світовими політичними подіями;
- г) заборорою вивозу валютного прибутку.

77. Об'єктом страхування комерційних ризиків є:

- а) комерційна діяльність страхувальника;
- б) інвестування грошових коштів у виробництво;

- в) несприятлива зміна кон'юнктури ринку;
- г) отримання доходу від інвестування.

78. Видами страхування, що покривають комерційні ризики є:

- а) страхування майна;
- б) страхування непрямих збитків;
- в) страхування відповідальності товаровиробників;
- г) страхування кредитів.

79. Зовнішні фактори ризику - це:

- а) політичні;
- б) науково-технічні;
- в) екологічні;
- г) людські.

80. Внутрішні фактори ризику - це:

- а) виробничі процеси;
- б) обслуговуючі процеси праці;
- в) позапланові зупинки виробництва;
- г) науково-технічні.

81. Ділова етика - це:

- а) система норм поведінки;
- б) моральні цінності;
- в) загальнозначущі правила;
- г) елемент економічної культури.

82. До найважливіших аспектів ділових відносин відносяться:

- а) виконання діловими партнерами взаємних зобов'язань;
- б) застосування силових методів у ділових відносинах;
- в) взаємовідносини із владними структурами;
- г) корупція.

83. Силовий тиск в бізнесі - це:

- а) погрози вимагання;
- б) застосування силових заходів;
- в) механізм контролю ділових зобов'язань;
- г) відсутність діючого законодавства.

84. Бюрократизм - це:

- а) інструмент прямого вимагання оплати легальних грошових зборів;
- б) відрахування на муніципальні потреби;
- в) вимагання оплати податків;

г) вимагання оплати обов'язкових платежів.

85. Хабарництво - це:

- а) механізм доступу до дешевих ресурсів;
- б) механізм пільг бізнесу;
- в) вимагання чиновників плати за послуги;
- г) механізм звільнення підприємця від частини легальних платежів.

86. До вимог ділової моралі відносять:

- а) відданість своїй справі;
- б) відповідальне відношення до прийнятих зобов'язань;
- в) справедлива оплата праці персоналу;
- г) підтримка ініціативи персоналу.

87. Основною метою соціального підприємництва є:

- а) отримання максимально можливого прибутку;
- б) вирішення соціальних проблем шляхом здійснення підприємницької діяльності;
- в) збільшення обсягів експорту продукції;
- г) підвищення рівня монополізації ринку.

88. «Зелений» бізнес передбачає:

- а) використання виключно імпоротної сировини;
- б) орієнтацію на швидке отримання прибутку;
- в) здійснення підприємницької діяльності з мінімальним негативним впливом на довкілля;
- г) діяльність виключно у сфері сільського господарства.

89. Початковий капітал підприємства формується за рахунок:

- а) амортизаційних відрахувань;
- б) фінансових ресурсів, необхідних для започаткування підприємницької діяльності;
- в) лише бюджетних коштів;
- г) лише коштів іноземних інвесторів.

90. До власних джерел формування початкового капіталу належать:

- а) банківські кредити;
- б) державні субсидії;
- в) особисті заощадження підприємця;
- г) позики інших підприємств.

91. Стартап - це:

- а) державне підприємство;

- б) новостворена компанія, що базується на інноваційній бізнес-ідеї та має потенціал швидкого розвитку;
- в) підприємство традиційної галузі економіки;
- г) підприємство, що працює виключно у сфері торгівлі.

92. Інвестор, який вкладає власні кошти у ранні стадії розвитку стартапу, називається:

- а) кредитором;
- б) страховиком;
- в) бізнес-ангелом;
- г) аудитором.

93. Основною метою впровадження принципів «зеленої» економіки є:

- а) збільшення обсягів використання природних ресурсів;
- б) забезпечення економічного розвитку із зменшенням негативного впливу на довкілля;
- в) скорочення підприємницької діяльності;
- г) зростання рівня монополізації ринку.

94. До відновлюваних джерел енергії належить:

- а) природний газ;
- б) кам'яне вугілля;
- в) сонячна енергія;
- г) нафта.

V. ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

1. Рушійні сили підприємництва.
2. Етика підприємництва та соціальна відповідальність у бізнесі.
3. Роль бізнесу в сучасній економіці.
4. Правове забезпечення розвитку бізнесу.
5. Державна підтримка малого бізнесу.
6. Методи досягнення конкурентних переваг у бізнесі.
7. Підприємницька ідея та механізм її втілення.
8. Ризики при організації власної справи.
9. Розробка бізнес плану.
10. Підприємницька ідея та механізм її втілення.
11. Сутність стартапу.
12. Методи пошуку бізнес-ідей.
13. Бізнес-план як основа розвитку бізнесу.
14. Особливі риси бізнес-плану.
15. Етапи розробки бізнес-плану.
16. Типова структура бізнес-плану.
17. Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності.
18. Особливості реєстрації фермерського господарства.
19. Система оподаткування України.
20. Роль малого бізнесу в розвитку національної економіки.
21. Спрощена система оподаткування в Україні.
22. Особливості зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів бізнесу.
23. Механізм регулювання ЗЕД.
24. Особливості функціонування готельно-ресторанного бізнесу в Україні.
25. Основні проблеми розвитку аграрного бізнесу в Україні.
26. Особливості організації бізнесу в галузі торгівлі.
27. Класифікація бірж.
28. Біржова діяльність в Україні.
29. порядок укладання біржових угод.
30. Функціонування аграрних бірж в Україні.
31. Стратегії розвитку малих підприємств в умовах глобалізації економіки.
32. Вплив інновацій на створення та розвиток власного бізнесу.
33. Роль підприємницької освіти у формуванні навичок та компетенцій для успішного бізнес-проекту.
34. Особливості створення та управління сімейним бізнесом.
35. Вплив соціальних мереж на маркетинг та просування власного бізнесу.
36. Фінансове планування та контроль як важлива складова успішного ведення власного бізнесу.
37. Ризики та можливості віртуального бізнесу: вплив технологій на підприємництво.
38. Організація та управління екологічною діяльністю власного бізнесу.

VI. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ НА ІСПИТ

1. Бізнес та його історичний розвиток.
2. Соціально-економічні функції та складові підприємництва.
3. Моделі та види бізнесу.
4. Підприємництво як вид господарської діяльності.
5. Мотивація державного втручання в економіку
6. Регулювання: поняття та класифікації
7. Поняття та основні засади регуляторної політики
8. Зміст та основні поняття М-тесту.
9. Основні функції Державної регуляторної служби України.
10. Підприємець як суб'єкт господарської діяльності.
11. Суб'єктивно-психологічні аспекти підприємництва. Мотиваційна природа підприємництва.
12. Філософські та релігійні основи бізнесу.
13. Особливі групи підприємців.
14. Правове регулювання підприємницької діяльності.
15. Економічне забезпечення підприємницької діяльності.
16. Сучасні проблеми підприємництва в Україні.
17. Консалтинг у підприємницькій діяльності.
18. Оцінка ризиків підприємницької діяльності.
19. Підприємницька діяльність в умовах кризи.
20. Забезпечення безпеки підприємництва.
21. Основні засади організаційного оформлення підприємства.
22. Вибір організаційно-правової форми підприємництва.
23. Характеристика основних організаційних форм підприємництва.
24. Господарські товариства, їх різновиди та особливості.
25. Об'єднання підприємницьких структур.
26. Поняття земельних та майнових відносин у бізнесі.
27. Порядок набуття земельної ділянки.
28. Порядок розпорядження майном.
29. Судові спори у земельних і майнових питаннях.
30. Поняття та зміст стартапу.
31. Створення та супровід стартапів.
32. Бізнес-ангели та венчурний капітал.
33. Значення інноваційних підприємств.
34. Інноваційна політика.
35. Інфраструктура бізнесу.
36. Загальні засади планування підприємницької діяльності.
37. Мета та основні складові бізнес-плану.
38. Фінансове планування і прогнозування.
39. Економічна інформація та ділове адміністрування.
40. Теоретичні основи становлення та розвитку малого бізнесу.

41. Класифікація підприємств малого бізнесу.
42. Податкова система та малий бізнес.
43. Спрощена система оподаткування.
44. Етапи та складові підприємницької діяльності.
45. Організаційно-підготовчі заходи і реєстрація.
46. Державна реєстрація суб'єктів підприємництва.
47. Післяреєстраційне оформлення суб'єкта підприємницької діяльності.
48. Основні поняття контролю у сфері господарської діяльності.
49. Права і обов'язки контролюючих структур.
50. Права і обов'язки підприємця.
51. Захист прав та інтересів бізнесу. Апеляція.
52. Поняття ліцензування.
53. Види діяльності що підпадають під ліцензування.
54. Процедура отримання ліцензій.
55. Захист прав та інтересів у сфері ліцензування.
56. Теоретичні засади підприємництва у зовнішньоекономічній сфері.
57. Залучення іноземного капіталу.
58. Державне регулювання ЗЕД.
59. Митна практика у ЗЕД.
60. Документообіг у ЗЕД.
61. Договори у ЗЕД.
62. Інкотермс
63. Страхування бізнесу у ЗЕД.
64. Основні засади організації торгівлі.
65. Супер- та гіпермаркети.
66. Гуртова торгівля.
67. Мережева та пряма торгівля.
68. Агробізнес - новий спосіб організації сільського господарства.
69. Розвиток підприємництва.
70. Фермерські і селянські господарства.
71. Кооперація.
72. Розвиток готельного бізнесу.
73. Організація готельного господарства.
74. Організація ресторанного бізнесу.
75. Технологія ресторанного бізнесу.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Організація та розвиток власного бізнесу [Текст] : електронний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо- професійної програми «Економіка» галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 051 Економіка денної та заочної форм навчання / уклад. А.І.

Гордійчук, П. М. Косінський. - Луцьк: Луцький НТУ, 2020. URL: https://elib.lntu.edu.ua/sites/default/files/elib_upload/%D0%95%D0%9D%D0%9F%D0%9E%D0%A0%D0%92%D0%91%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BD%D1%82/mdex.html

2. Мельников А. М. Основи організації бізнесу [текст] : навч. посіб. / за заг. ред. А. М. Мельникова [А. М. Мельников, О. А. Коваленко, Н. Б. Пундяк]. Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 200 с.

3. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с.

4. Бойко О. М. Основи підприємницької діяльності: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2023. 240 с. 5. Міжнародний бізнес : навчальний посібник / С. В. Тарасенко, Ю. М. Петрушенко. Суми : Сумський державний університет, 2021. 222 с.

6. Мохонько Г. А. Організація підприємницької діяльності [текст] : навчальний посібник / уклад. Г. А. Мохонько. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 61 с.

7. Економіка та бізнес-інновації: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми : Університетська книга, 2023. 702 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/91523>.

8. Економіка розвитку: європейський досвід упровадження досягнень Industries 3.0, 4.0 та 5.0. : навч. посіб. / за ред. Л. Г. Мельника, Ю. М. Завдов'євої. Суми : Університетська книга, 2022. 608 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/91525>.

9. Бойко О. М. Основи підприємницької діяльності: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2023. 240 с.

10. Гетьман О. О. Підприємництво: основи та сучасні виклики. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 310 с.

11. Гнатюк Л. І. Організація підприємницької діяльності: навчальний посібник. Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2022. 280 с.

12. Гончарук Н. О. Стратегічне планування підприємницької діяльності: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2021. 260 с.

13. Данилюк М. О. Підприємництво: управління інноваціями. Львів: ЛНУ

імені Івана Франка, 2021. 300 с.

14. Живко З. Б. Підприємницькі ризики: управління та мінімізація. Харків: ХНЕУ імені С. Кузнеця, 2021. 310 с.

15. Ковальчук П. І. Економіка підприємництва. Тернопіль: ТНЕУ, 2023. 270 с.

16. Кравець В. М. Основи малого та середнього бізнесу. Харків: ХНЕУ імені С. Кузнеця, 2020. 320 с.

17. Кравченко Т. П. Основи підприємництва: навчальний посібник. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 320 с.

18. Леськів Г. З. Підприємництво в умовах глобалізації. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 290 с.

19. Мельник Н. А. Підприємництво в цифровій економіці: перспективи розвитку. Київ: КНЕУ, 2022. 275 с.

20. Мельник С. В. Основи підприємництва: теорія і практика. Тернопіль: ТНЕУ, 2021. 270 с.

21. Миськів Г. В. Бюджетування в підприємницькій діяльності. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 240 с.

22. Петренко О. Г. Інноваційне підприємництво: навчальний посібник. Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2023. 280 с.

Допоміжна

23. Косінський П. М., Гордійчук А. І. Особливості організації бізнесу у сфері виробництва біопалива у контексті забезпечення сталого розвитку держави. Економічні науки: збірник наукових праць ЛНТУ. Серія “Регіональна економіка”. 2022. Випуск 19 (75). С. 109- 117.

24. Карпюк Г.І. Основи підприємництва: Навчальний посібник для здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти. 2021. 108 с.

25. Плетос С.В. Підприємницька діяльність: конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2021. 121 с.

26. Шубалий О.М., Косінський П.М. Тенденції та державні стимули розвитку переробної промисловості на базі природно-ресурсних видів економічної діяльності у регіоні. Економіка природокористування та сталий розвиток. 2022. №12. С. 16-25. DOI: 10.37100/2616-7689.2022.12(31).2. (Index Copernicus).

27. Шубалий О.М., Петруха С.В., Косінський П.М. Фінансово-економічне стимулювання сталого розвитку переробних підприємств у воєнних та повоєнних умовах. Фінанси України. 2022. № 12. С. 74-86. <https://doi.org/10.33763/finukr2022.12.074>. (Index Copernicus).

28. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/436-15#Text>.

29. Закон України «Про підприємництво». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text>.

30. Шершньова З. Є., Гісем С. І. Організаційно-економічні основи

удосконалення організаційних структурт бізнес-організацій. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2022. № 1. С. 78-81.

31. Павлішина Н. М., Резанцева В. Маркетингова стратегія на підприємствах малого бізнесу. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2022. No 1. С. 185-188.

32. Гаврилюк С. П., Литвинова Т. С. Особливості розвитку підприємництва у ресторанному бізнесі. Вчені записки університету "КРОК". Серія : Економіка. 2022. Вип. 1. С. 9-18.

33. Брикова Т. М. Комплаєнс готельного бізнесу в умовах пандемії: наукова обґрунтованість та порядок здійснення. Вчені записки університету "КРОК". Серія : Економіка. 2022. Вип. 1. С. 58-66.

34. Загородня Т. П., Костюк В. А., Холодний Г. О., Скрипник В. В. Безпекове стратегування управління інноваційними бізнес-процесами та капіталізацією в агропродовольчій сфері в умовах глобалізації фінансових ринків. Формування ринкових відносин в Україні. 2022. No 3. С. 116-124.

35. Дмитришин Л. І., Гавдей С. В. Економічне та організаційне забезпечення розвитку туристичного сектора України. Бізнес Інформ. 2022. No 2. С. 75-80.

36. Пустовіт Б. О., Шандарм А. М. Соціальний розвиток в Україні в контексті активізації діяльності соціального бізнесу. Бізнес Інформ. 2022. No 3. С. 60-66.

37. Васьків О. М. Сучасні HR-технології для бізнесу [Електронний ресурс] / О. М. Васьків, Ю. А. Стадник // Бізнес Інформ. - 2022. - No 1. - С. 114-122.

38. Мозгова Г. В., Ляшевська І. В., Білоконь В. О. Сутність і моделі електронного бізнесу та електронної комерції. Бізнес Інформ. 2022. No 1. С. 123-131.

39. Третьак В. П., Чень Ю. Науково-теоретичні основи формування бізнес-середовища територій. Бізнес Інформ. 2022. No 4. С. 83-89.

40. Александрова В. О., Манойленко О. В. Теоретичні передумови формування організаційно-економічного забезпечення реорганізації діяльності суб'єкта господарювання. Проблеми економіки. 2022. No 1. С. 7682.

41. Бурбело О. А., Ахромкін Є. М., Заблудська Д. В. Стартапи в бізнес-екосистемі: теоретичний та практичний аспекти. Часопис економічних реформ. 2022. No 1. С. 6-13.

42. Жигулін О. А. Механізм оцінки, відновлення й підвищення темпів розвитку готельного бізнесу. Економіка харчової промисловості. 2022. Т. 14, Вип. 2. С. 68-76.

43. Глушко Т. П. Філософія бізнесу як міждисциплінарна освітня компонента. Філософія освіти. 2022. No 28 (1). С. 184-196.

44. Духновська Л. М. Організація фінансового обліку діяльності підприємств в умовах війни. Формування ринкових відносин в Україні. 2022.

No 5. С. 59-63.

45. Косінський П. М., Гордійчук А. І. Конкуренція як один із факторів розвитку власного бізнесу. Економічні науки : збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. Серія «Регіональна економіка». 2023. Вип. 20 (79). С. 91-95. / URL: http://e-region.lutsk-ntu.com.ua/index.php/ekonomichni_nauky/issue/view/6/9.

46. Косінський П. М. Формування системи інформаційно-аналітичного забезпечення розвитку конкуренції на ринках держави. Економічні науки : збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. Серія «Регіональна економіка». 2023. Вип. 20 (79). С. 86-90.

47. Лучечко Ю., Гордійчук А. (2023). Регіональні тенденції і пріоритети розвитку аграрного бізнесу в Україні у період війни . Економічний форум, 1(3), 22-28. <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2023-3-3>.

48. Косінський П. М. Удосконалення механізму регулювання конкуренції в державі. Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами : матеріали IX Міжнар. наук.-практ. конф., Частина 1, Луцьк, 15 груд. 2023 р. Луцьк: ЛНТУ, 2023. С. 147-149.

49. Косінський П. М. Роль конкуренції у забезпеченні сталого розвитку підприємств. Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами : матеріали IX Міжнар. наук.-практ. конф., Частина 1, Луцьк, 15 груд. 2023 р. Луцьк: ЛНТУ, 2023. С. 146-147.

50. Косінський П. М. Ощадливе ставлення до навколишнього середовища громадян, бізнесу та органів державної влади. Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., Луцьк, 17 груд. 2021 р., Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2021. С. 384-387.

51. Косінський П. М., Купрійчик М. В. Підвищення рівня соціальної відповідальності бізнесу в регіоні (на прикладі компанії Modern-Expo). Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., Луцьк, 17 груд. 2021 р., Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2021. С. 116-118.

52. Косінський П. М. Економічне стимулювання розвитку поглибленої переробки на цукрових підприємствах регіону. Сучасні тренди в економіці та управлінні персоналом : матеріали круглого столу, м. Луцьк, 15 травня 2020 р. Луцьк, 2020. С. 25-27.

53. Косінський П.М. Напрями та інструменти економічного стимулювання виробництва органічної продукції в Україні. «Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами» : VI міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Луцьк, 11 груд. 2020 р. Луцьк, 2020.

54. Росохацька М. О., Марченко О. В., Краус К. М., Краус Н. М. Концепція “зеленого” бізнесу - данина моді чи виклик часу? European scientific journal of Economic and Financial innovation. 2022. No 2 (10). С. 65-76.

55. Організація підприємницької діяльності : навчально-методичний

54

посібник для самостійного вивчення навчальної дисципліни студентами спеціальностей 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітня програма «Товарознавство і торговельне підприємництво», 073 «Менеджмент» освітня програма «Менеджмент», 181 «Харчові технології» освітня програма «Харчові технології та інженерія» ступеня бакалавра ПУЕТ / О. А. Спориш, І. В. Юрко, К. М. Краус, Л. В. Іржавська. Полтава : ПУЕТ, 2018. 178 с.

56. Основи підприємництва: підручник / [Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю.,

Бужимська К.О., та ін.]; під заг. ред. Н.В. Валінкевич. Житомир : ЖДТУ, 2019. 493 с.

57. Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф. В.М. Марченко. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. 515 с.

58. Підприємництво: сучасні виклики, тренди та трансформації: моногр. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. Гринько. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2023. 568 с.

59. Савченко І. П. Підприємництво в умовах цифрової економіки. Київ: Знання, 2022. 300 с.

60. Семенюк І. В. Основи підприємництва: сучасний підхід. Львів: Афіша, 2022. 275 с. 8.

61. Сокурєнко В. П. Розвиток підприємництва в Україні: виклики та можливості. Київ: Знання, 2021. 310 с.

62. Ткаченко С. В. Ефективне підприємництво: методологія і практика. Київ: Центр учбової літератури, 2023. 290 с.

63. Федоренко Т. В. Підприємницька діяльність: організаційні аспекти. Чернівці: ЧНУ імені Ю. Федьковича, 2020. 250 с.

Інформаційні ресурси

1. Хто такі бізнес-ангели? BestInvestpro. <http://bestinvestpro.com/uk/xto-taki-biznes-angeli/>.

2. Prometheus: Підприємництво. Власна справа в Україні. URL: <https://prometheus.org.ua/>.

3. Prometheus: Підприємництво: хто ваш клієнт. URL: <https://prometheus.org.ua/>.

4. Prometheus: Соціальне підприємництво. URL: <https://prometheus.org.ua/>.

5. Prometheus: Як будувати бізнес онлайн. URL: <https://prometheus.org.ua/>.

6. Аналітика стану українського бізнесу. URL: <https://business.diia.gov.ua/analytics>.

7. Відкриті дані. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/opendata>.

8. Головбух. URL: <https://www.golovbukh.ua/article>.

9. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>.

10. Фінансова грамотність для підприємців. URL:

<https://business.diia.gov.ua/courses/finansova-gramotnist-dla-pidpriemciv>.

11. Фонономіка. URL: <https://opendatabot.ua/open/foonomics>.

12. Що таке стартап? URL: <https://biznesua.com.ua/shho-take-startap>.

13. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL:
<http://www.nbuv.gov.ua/>.

14. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства
України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.

15. Бібліотека Верховної Ради України. URL:
<http://lib.rada.gov.ua/static/about/welcome.html>

Організація та розвиток власного бізнесу : методичні вказівки до виконання практичної та самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» освітньої програми «Економіка» денної та заочної форм навчання/ уклад. П.М. Косінський. А.І. Гордійчук Луцьк : ЛНТУ, 2025. 57 с.

Комп'ютерний набір

П. М. Косінський.

Редактор

П. М. Косінський.

Підп. до друку.

2025 р.

Формат 60х84/16. Папір офс. Гарнітура Таймс.

Ум. друк. арк. _____. Обл.-вид. арк..

Тираж 50 прим. Зам..

Відділ іміджу та промоції

Луцького національного технічного університету

43018 м. Луцьк, вул. Львівська, 75

Друк - ВІП ЛНТУ